

TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä, paitsi maanantaina.

TOIMITUSKUNTA:

W. N. REIVO, A. SALMI, L. MOILANEN, J. MALO, K. E. HEIKKINEN.

TOVERI

(The Comrade)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Monday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40c per inch. Special discount allowed for larger and continuous advertisements.

TOVERI, BOX 99, ASTORIA, OREGON.

AUGUST NIKULA, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post-Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

SUBSCRIPTION RATES:

IN THE UNITED STATES AND CANADA:
For 1 year \$3.75; For 6 Months, \$2.00; For 3 Months, \$1.25; For 1 Month 50c.

Ilmestysmaksu 40c palstatuolta. Kuoleman-ilmotukset \$1.50 kerta ja muistovärsyllä \$2.00 kerta. Kihlaus, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, hautausmaahan- ja naimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naima-ilmotukset \$1.50 kerta, avioero-ilmotukset \$1.00 kerta. Seisovat-ilmotukset seuraavaan hintaluetteloon mukaan palstatuolta: 1 v. 20c, ½ v. 20c, 3 kk. 25c, 1 kk. 30c. Satunnaisia ilmoituksia tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomenkieleen kääntäminen.

TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA JA CANADASSA:
1 vuosikerta \$3.75; 6 kuukautta \$2.00; 3 kuukautta \$1.25; 1 kuukausi 50c.
SUOMEEN JA MUUALLE ULKOMAILLE:
1 vuosikerta \$5.50; 6 kuukautta \$3.00.

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa.
Telefoni: konttori 365, tolm. 832.

— LASTEN KEVÄT on valmistunut painosta siistinä ja sisältörikkaana. Kukupäivä ei hankkiskaan lapselleen sellaista pientä kevätlahjaa, joka maksaa vain 15 senttiä.

VAPPU, Amerikan suomalaisen työväestön kevätjulkaisu, jota juuri painetaan kirjapainosamassa, valmistuu muutamassa päivässä. Sisällöstä on jo ennen mainittu ja selostetaan sitä jatkuvasti aina siksi kunnes se ilmestyy. Kävisi liian pitkäsi selostaa yhdellä kertaa kaikki ne kymmenet eri asiat, joista Vappu on kirjoituksia. Voimme vakuuttaa, että se haake vertaistansa laajoilta aloilta kaltaistensa julkaisujen joukossa. Sen vakavia asioita käsittelevät kirjoitukset ovat monipuolisia ja ehdottomasti kunnollisia ja sen kaunokirjallinen, samoin kuin runollinen on vallon mainio. Voimme sanoa että useat kirjoittajat, jotka ovat ennenkin paljon kirjoittaneet, ovat tässä onnistuneet vallon "nauhan kantaan", ellei voida kokonaan sanoa, että ovat onnistuneet paremmin kuin koskaan ennen. — Alkää viivytelköt tilausten kanssa.

Miksi ei siihen voisi nyt valmistautua

Kysymys talon rakentamisesta Toverille on jälleen herätetty ylös ja tietäksämme tällä kertaa entistä vakavammalla aikomuksella. Nyt kun liikkeemme yhtikökokous on hiukan siirretty, tulisi tämän kysymyksen saad. osakkeen vakavan harkinnan jokaisessa osastossa. Vaikka olemmekin astorialaisia, niin pyydämme vakuuttaa, että täällä ei ole mitään aikomusta pidättää Toveria Astoriassa sillä että rakennettaisiin sille talo tänne, tai oikeammin, täällä ei pyritä saamaan sille taloa tänne siksi, että sillä voitaisi sitte estää sen täältä pois siirto.

Me emme tällä tahdo olla vaikuttaa talon rakentamisen puolesta, tai vastustaa sen sija, mutta me tahdomme kiinnittää osastojen huomiota tähän kysymykseen koska pidämme sen paljon varoja kysyvänä. Me kehoitamme osastoja ennen kaikkea harkitsemaan sitä, voidaanko sellainen yritys ottaa toteutettavaksi aikana sellaisena kuin nykyinen on, jolloin taloudellinen tilanne ei suinkaan ole edullinen sellaisille yrityksille jotka kysyvät vaatimuksen piirikoitealle, että se tidustaa onko enemmistö osastoista halukas sivuuttamaan kokouksen. Sellaisesta menettelystä olisi ollu se apt, että piirikoiteakin olisi tiennyt mistä oikeastaan on kysymys. Se olisi voinut antaa osastoille, sanoikaamme pari viikkoa aikaa, päättää asiasta ja sitte olisi taas päästy päätöksen, tiedetty joko kokousta pidetään tai ei pidetä, mutta nyt ei ole varmaa tietoa kenelläkään, sillä tätä Hoquiamin osaston epävirallista esitystä kannatetaan ja vastustetaan ja useimmat osastot, pitäen sen epävirallisena, sivuuttavat sen tykkäänään. Mutta samalla kun se on olemassa, haittaa se kokousvalmistelua.

daan saada ulos, ja suuri osa niistä voidaan hankkia sen ollessa täälläkin. Kuten sanotti, me toivomme, että kysymys saa osakkeen siinä määrässä huomiota, että mitään keskoisena synnytettyä päätöstä ei tehdä. Otetaan nyt asia esille aivan ennakkoluulottomasti ja pohditaan sitä koko piirin etujen kannalta, eikä minkään paikkakunnan toverien erikoispyyntä pelä.

Miksi tämä järjestyttömyys?

Kun seuraa nykyisen piirikokouksen valmistelua, niin tuntuapa siltä kuin emme toimitakaan järjestyneenä joukkona, niin sekavaa on koko homma. Vaikka säännöissä selvästi sanotaan, että piirikokous voidaan jättää pitämättä jos osastot yleisäestyksellä siten päättävät, niin yksikään osasto ei tehnyt esitystä siihen suuntaan ja niin ryhtyi piirikomitea kokousta huomaamaan. Mutta nyt tulee yhtäältä ja toisaalta esityksiä, että kokous sivuutetaan. Sellainen homma on nyt myöhäistä, joskin kokous aikoinaan olisi voitu sivuuttaa jos siten olisi päätetty. Mutta nytään ei Hoquiamin osasto, joka tavallaan teki kokouksen sivuuttamisesityksen, huomannut tehdä siitä virallista esitystä, vaan julkaisi ainoastaan kehoituksen osastoille että kokousta ei pidettäisi.

Meillä ei ole mitään sitä vastaan, että osastot kannattavat tehtyä esitystä, vaikka katsommekin sen sekoittavan kaikki suunnitelmat nyt viime hetkellä ja olevan haitaksi kokouksen onnistumiselle jota kaikista päätäen ei nyt enää tultane sivuuttamaan, mutta me haluamme painostaa tässä sekamelskassa sitä, minkälaiseen asemaan näitä oikeiteitä kulkien saatetaan joutua, vaikka tarkoitus onkin mitä parhain. Joku toinen olisi saatantant tehdä samaa tietä jonkun toisen esityksen ja hankkia sille kannatuksia ja saadakin ja näin emme vähän ajan kuluttua tietäisi enää mistä on päätetty, mistä ollu päättämättä. Hoquiamin osaston olisi pitänyt lähettää vaatimuksen piirikoitealle, että se tidustaa onko enemmistö osastoista halukas sivuuttamaan kokouksen. Sellaisesta menettelystä olisi ollu se apt, että piirikoiteakin olisi tiennyt mistä oikeastaan on kysymys. Se olisi voinut antaa osastoille, sanoikaamme pari viikkoa aikaa, päättää asiasta ja sitte olisi taas päästy päätöksen, tiedetty joko kokousta pidetään tai ei pidetä, mutta nyt ei ole varmaa tietoa kenelläkään, sillä tätä Hoquiamin osaston epävirallista esitystä kannatetaan ja vastustetaan ja useimmat osastot, pitäen sen epävirallisena, sivuuttavat sen tykkäänään. Mutta samalla kun se on olemassa, haittaa se kokousvalmistelua.

Kerta kaikkiaan ei ole olemassa mitään sellaista virallista esitystä, jonka perusteella voitaisi kokous sivuuttaa. Hoquiamin osaston esityksen kannatusaika ei loppu ennen kuin kokouspäivän aamuna ja jos siihen mennessä tulee riittävä määrä kannatuksia kokouksen sivuuttamiseksi, niin "kansanvaltauuden" mukaan kokousta ei saisi pitää, mutta edustajat ovat siihen mennessä myöskin saapuneet, ja saavat kai niine hyvineen palata takaisin tai pitää kokouksen, jonka pidon enemmistö on kieltänyt. Tämä seikka on siksi suuresta merkityksestä, että sen usuituminen ei saisi enää toista kertaa tulla kysymykseen. Sääntöjä on näissä niinkuin muissakin asioissa ehdottomasti noudatettava, eikä tässä suunkaan ole ollutkaan tarkoitusta toimia sääntövastaisesti enempää kuin virallisia teitä sivuuttamalla, vaan on esitys syntynyt tarkoituksella toimia pikaisesti, kun sääntöjä ei esityksen kannatusaika ei enää ollut käytettävissä. Kaiken kaikkiaan on nyt vain yksi mahdollisuus enää järellä: pitää kokous, joka kerran on päätetty pitää, jättämällä sen sivuuttamisesta aikoinaan päättämättä. Piirikomitea on, kuten tunnettu, asettunut virallisesti sille kannalle, että Hoquiamin osaston esitys on epävirallinen, eikä sillä muuta mahdollisuutta ollutkaan, kun kerran ei sille ole esityksiä tehtykään. Enemmän sekaannuksen välttämiseksi olisi osastojen asetuttava siis myöskin sille kannalle, että kokous nyt pidetään ja jäädään sitte myöskin valveille sen jälkeenkin niin että ensi vuonna tiedetään jo kyllin ajoissa pidetäänkö kokous tai ei.

Kiihotustapa sekin

Viime vuosina ovat jotkut liikkeet ottaneet tavakseen jakaa osalle palkollisistaan, jonkinmääräistä pientä prosenttia liikevetoista ilmeisesti siinä mielessä, että näillä pikku lahjoilla saataisi työläiset kiihotettua yhä kovempiin ponnistuksiin ja raadantaan. Tarkoituksena näet on, työläisiin istuttaa sellainen usko, että kun liikkeitten ja tehdaslaitosten voitto suurenee, niin työläistenkin palkka samassa suhteessa kasvaa. Yhdysvaltain työministeri on tätä toimintatapa käynyt perusteellisesti tutkimaan ja selittämään, ja päässyt siihen tulokseen, että silloin kun liikkeitten taholta työläisille on pientäkin voittoprosenttia jaetaan, niin siten on "työnantajien ja työläisten välille perustettu parempi yhteisymmärrys ja lämpimämmät suhteet".

Työväestö toiminnassa

Siitä saakka kun yksityisomistusoikeus tuli yhteiskunnan varsinainen elämän ohjelmistoon, ovat työväenluokka ja omistava luokka käyneet katkeamatonta kamppailua keskenään. Vanhajan kommunistinen yhteiskuntamuoto, joka oli ennen yksityisomaisuuden olemassaoloa, ainoa järjellinen tasasuhteinen ihmisen ja ihmisen välillä, ei kuitenkaan kyennyt ehkäisemään keinottelevan ihmisen kanssa yksityisomistusoikeuden pois pysyttämistä sen vuoksi, että tämä maailma oli silloin vielä kokonaan tunteamaton ja tarjosi mahdollisuuksia kaikenlaisille onnenonkijoille. Vasta valtiomuodon saanut yhteiskuntajärjestelmä voi tajuta yllämainittua sen vaaran, joka työväenluokan osalle lankesi yksityisomistusoikeuden kautta. Mutta silloin oli jo kehitys tehnyt alkuehkeisen matkan omistajien keskuudessa, niin että varsinainen työläinen oli kokonaan kykenemätön ja orjuuden kahleisiin kytketty, päästäkseen enään vapautteen muuten kuin itsensä kasvatuksen ja sitkeän taistelun kautta. Vaikka vuosittainhan on tätä taistelua käyty, niin siltikin saavutukset ovat kovin vähäiset. Tämä johtuu yksinkertaisesti siitä, että työväenluokan tietoisuus ei ole ollut kyllin riittävä käsitteeseen asemansa tärkeyttä yhteiskunnassa. Se ei ole ymmärtänyt yhteenliittymisen suurta merkitystä, vaikka on hajanaisesti kylläkin ilmaissut työntämättömyytensä kulloinkin vallinneita olosuhteita vastaan. Senuoksi taistelu on ollut pitkä ja verinen. Omistava luokka on juuri työläisten tietämättömyyttä käyttänyt hyväkseen ja taistellut työväen voimalla työväkeä vastaan, aina sen mukaan miten edulle on soveliainta ollut. Ja niin kauan se siltä harjoittaa, kun työväestö suvaitsee olla sen aseitten käyttäjänä. Mutta sil-

loin kun työväestö kääntää aseensa sortajia vastaan, vapisevat maailman valtiat ja heittävä satoja vuosia käytetty kruununsa romukasaan, kuten vrieuti Venäjältä meille juuri kertovat. Työväenluokan liikehtiminen merkitsee aina paljon, tapahtuunkoon se sitte missä maan osassa tahansa; jokainen työläinen tuntee suunissaan samaa verta virtaavan. Jokainen — työläisjärjissinkin — tajuaa sen seikan, että jotain taavillisuudesta poikkeavaa täytyy nyt olla tapahtumassa ja haluaa saada siitä edes jotain tietää ellei mitään muuta. Kun näin asemasta saadaan selvyys, niin kukin vetää kielelleen omat johtopäätöksensä, jotka kärketyvät sitten muistikkammioiden onkaloihin vastaisen varalle. Näin tietämättään kasvattaa jokainen yksilö sarjan kokemusten lakikirjaa, puhjeten tietoisuus ulos kuorestaan vasta silloin, kun itse joutuu kamppailuun saman luontoisten kysymysten kanssa. Mutta valistuneempi osa työväestöä ei tee aivan tällä tavalla. Heidän käsityksensä pukeutuvat julkisen elämän tienviitoiksi ja senuoksi aina syntyy aatteita ja pyrkimyksiä, joiden painopiste tähtää ainakin oman kansansa kokonaiskäsitteitä tähtäväässä suuruudessa ilmoille. Ja tämänpäiväinen luokkaliike, sosialismi ja sen kannattajat taas eivät tunneta rotu-, väri- tai kansallisarjoja, vaan ainoastaan työväenluokan ja omistavan luokan luokkarajat. Tämän suuren ja jalon aatteen puolesta taistelevilla työläisillä on, ei ainoastaan kokemusten kautta kootut käsitteet, vaan vieläpä sitovimpaa puolesta tieteen ja ihmisyyden järkähtämättömät perusteet, jotka eivät horju hienväkään, minkään vastaväitteen rinnalla, vaan sen sijaan horjuttavat koko nykyistä yhteis-kuntaa juuria myöten. Tämän liikkeen kannustamana liikehtii työväestö tänäpäivänä yhtenäisempänä ja vaarallisempaan nykyiselle yhteiskunnalle kuin mikään vuosituhansien varrella e-lähtänyt aatteellinen taistelu. Siksi on jokaisen työläisen velvollisuus tutustua sosialismiin ja sen oppiin. J. M.—a.

Yleisiä uutisia

HELSINKI VALLANKUMOUKSELLISTEN KÄSISSÄ.

Tämä ei ollut Venäjän työväen vallankumous, mutta sitä seuraavatelevi vallankumous, päätellessä saksalaiset.

Berlin, 20 p. maalisk. — (Sayvillen kautta.) Saksalaisten korkeitten viranomaisten ilmeisemien ajatusten mukaan nykyinen Venäjällä tapahtunut vallankumous oli tarkoitettu eduksi liittoutuneille, sillä Venäjän nykyinen ulkomaaministeri Miljukoff on erikoisen Englannin ystävää, jota vastaan sovitollue Venäjän epäili entistä hallitusta rauhahieromien-hankkeista. Kuitenkin saksalaiset vakavasti epäilevät, voiko Venäjän vallankumouksellisten muodostama hallitus sotaan jatkaa tydyttävä Venäjän väestön levittävä. Seikka, että Venäjän sosialistit ovat avonaisesti vaatineet rauhantelemistä on merkittävä ilmiö, joka ennustaa perinpohjaisemman vallankumouksen lähenemistä, jolloin Venäjän työväestö nousee valtaan ja lopetetaan sotimisen.

Hillquit merkitsee Venäjän vallankumouksen ennustavan sodan päättymistä.

New York, 19 p. maalisk. — Tunnettu sosialisti, Morris Hillquit, joka itse on Venäjällä syntynyt on Venäjän vallankumouksen ennustavan sodan päättymistä.

"KANSALAISET" ASESTAUTUVAT I. W. W.-LÄISÄI VARTTE.

silaitoksen superintendentti, kutsuttuun esille. Suorassa kuulustelussa aikaisemmin majuri Merill sanoi lukeneensa ahkerasti Industrial Worker nimistä lehteä tullaikseen tietämättä mitkä väkivalan aikomuksia I. W. W.-liiton jäsenillä oli Everetin kaupunkia kohtaan. Syyttäjän apulainen

luki silloin muutamia kohtia sanotusta lehdestä m.m. kohdan e-rästä artikkelista, jossa sanottiin \$100,000 jo menneen savun ilmaan Everetissä ja että enemmän tulee menemään. Maanantai-aamuissa ristikuuilustelussa esitti Vanderveer pinkan samaa lehteä ja kiinnitti todistajan huomion useaan kirjoitukseen, kysyen oliko todistaja niitä lkenut. Todistaja myönsi lukeneensa useimmat. "Voitteko osoittaa ainoatakaan kohtaa näissä kirjoituksissa, joissa kehoitetaan väkivaltaisuuteen ja laittomuuteen?", kysyi vastaajan lakimies Vanderveer. Todistaja on ymmällä. Tämän jälkeen kysyy ristikuuilustelija, että eikö noissa samoissa kirjoituksissa erikoisesti valiteta Everetin viranomaisten laittomuksista. Koska majuri oli sanonut lukeneensa nuo kirjoitukset täytyi hänen äänmähtää jotain myöntävää vastaukseksi. "Miksi, ette toimittaneet tutkintoa laittomuksista, kun ne tulivat tietoonne?" "En tiennyt mitään laittomuksista." "Ettekö tienneet? Tehän sanotte lukeneenne nämä kirjoitukset. Miksi ette tienneet?", kirjistä Vanderveer. Todistaja sanoo ensin, ettei hän toimittanut mitään tutkintoa, mutta muutama kysymyksen jälkeen sanoo häpeissään, että hän koetti tutkia. "Keneltä? Everetin kauppiasten klubiltako?", kysyy Vanderveer pisteläisesti. "En." "Missä siis trtkitte? Kadulla-ko? (Todistaja vaikenee) Tutkittako sanomalehtijöitä? Kenätkiillottajia? (Äänettömyys.) Vanderveer näyttää todistajalle tämän jälkeen erään kirjoituksen Industrial Worker-lehdestä, jossa paljastetaan Everetin porttolamännäisyyttä. Todistaja sanoo lukeneensa sen ja vastaava juristi aikoo jättää kirjoituksen todistusasiapaperien joukkoon, nostaa syyttäjää ankan vastalauseen. Tuomari lukee kirjoituksen ja säätää sen asiaan kuulumattomaksi. "Uskotteko valamiesoikeuteen?", jatkaa Vanderveer ristikuuilustelua. Todistaja myöntää. Vanderveer kertoo lukuisista vangitsemisista ja karkoituksista, jotka olivat tapahtuneet Everetin kaupungissa viime loka- ja marraskuulla ja sanoo, ettei ainoastakaan mainitussa tapauksessa myönnetty vangituille valamieskuulustelua. Sitten Vanderveer kysyy, oliko Merrill koskaan puhunut saippuallaikolta Everetin kadulla, ja saatuaan myöntävän vastauksen, kysyy hän: "Ettekö puheessanne, joka tapahtui jälkeen tuon joukkopampumisen laivatokalla, ilmoittaneet kuulijoille, että Everetin kaupunkiklubi oli siirtänyt kaiken vallan kaupungin hallinnossa sheriffi McRaelle?" Todistaja epäro, eikä vastaa. Vanderveer koettaa saada Merillillä vastaamaan, toistaan miten majuri oli monelle henkilöille sanonut, että kaupunkiklubi oli siirtänyt vallan McRae'le ja että McRae ei peljännyt mitään seurauksia, koska hän ei ollut ehdokkaana lähestyvässä vaaleissa ja koska kaupunkiklubi oli luvanut hänelle hyvän toimen muualla. Hän koettaa lempellä äänellä saada todistajaa vastaamaan. "Sanokaa suoraa, herra Merill, puhukaa puhdas totuus!" Syyttäjän apulainen protesteeraa Vanderveerin kyselytavasta (hilpeyttä oikeusallista) mutta ennenkuin tuomari ennättää ratkaista, muuttava Vanderveer kysymystä: "Sanokaa avoimellisesti." "Yes", vastaa todistaja kuuluvalla äänellä. Lopuksi Vanderveer esitti todistusasiapaperien joukkoon e-rään kirjasen, jossa oli lainauksia teollisuusluokan tutkivan komission raportista. Sanonut kirjasen myönteisesti oli i.w.w.-läisiä vangittu Everetissä. Syyttäjän lakimies Cooley vastusti kirjasen esittämistä todistuskappaleiksi, mutta hävisi. Kaupunkiklubilta 60 kiviäriä. Carl Clapp, joka Merillin jälkeen astui todistajaksi, todisti suorassa kuulustelussa, että Everetin kauppiasten klubilla oli kuskikymmentä laivastomilijille kuuluva kiviäriä sinä päivänä, jolloin "sitisonnit" kokoontuivat yhteiseen kokoukseen neuvottelemaan toimenpiteistä i.w.w.-läisiä vastaan ennen verilöylyä. Hän oli muuten valtion todistajista ensimmäinen, joka teki tämän tunnustuksen suoraan, joten se oli odottamaton. Entiset todistajat ovat kieltäneet järjestään nähneensä pysyviä sanotus-

sa kokouksessa, mutta ristikuuilustelussa on kuitenkin ilmentynyt, että muutama tiesivät niiden olemassaolosta kaupunkilubissa. Tämän äkäisen tunnustuksen johdosta, voi odottaa syyttäjällä olevan jonkun uuden sotajoukon mielessä. Oikeuden istunto päättyi klo kaksitoista lhtapäivällä ei pidetty istuntoa molempien riitapuolien yhteisessä sopimuksessa, sillä vastaava lakimies Vanderveer, joka johtaa Tracyn puolustusta ei voinut olla läsnä, koska oli kutsuttu todistajaksi huomiota herättäneeseen oikeusjuttuun Seattlen kaupunkivirkailijoita vastaan, joita syytetään lahjuksien ottamisesta salaiselta viinarenkaalta. S. S.—n.

SUURI RANSKALAINEN SOTALAIVA UPOTETTU.

(Jatkoa ensimmäiseltä sivulta)

tettiin 1,500 tonnin kantoimen englantilainen kauppalava, sekä kaksi pienempää vahtilavaa. Zeppeilmit, jotka tekivät hyökäyksen Englantia vastaan ovat palanneet vahingoittumattomina takaisin. Ranskan sotaviraston ilmoituksen mukaan on todennäköistä, että zeppeilmit L-39 on tullut alasmattuksi pohjois-Ranskassa Compiègnen lähellä.

Englantilaisen kauppalavan upottaminen ilmoitettu

St. Johns, N. B., 20 p. maalisk. — Belfastista Irlandista takäläisen laivurihtion Wm. Thompson & Co. Ltd konttooriin saapunut tieto kertoo, että yhtiön laiva Brayhead on joutunut submariiniin upottamaksi. 13 miehistä on saapunut maihin tuoden tiedon, että kaksi oli kuollut kärsimyksistä. Kapteeni ja 15 miestä on vielä kadoksissa.

Kostoretki ilmojen kautta.

Amsterdam, 20 p. maalisk. — Ranskan sotavirasto on ilmoittanut, että viime lauantaina ranskalaiset ilmaliijat kävivät heittämissä pommeja Frankfurt-am-Mainin kostoksi siitä, että saksalaiset joukot polttivat Bapumen ennenkuin jättivät sen englantilais-ranskalaisille. Saksasta on ilmoitettu, että ranskalaisten ilmaliijojten pudottamat 6 pommia tekivät vain vähän vahinkoa.

Sota maksaa \$30,000,000 päivässä Englannille.

Lontoo, 20 p. maalisk. — Bonnar Law ilmoitti vastatessaan edustajahuoneessa tehtyyn välikysymykseen, että nykyään Englannin sodankäynti maksaa 6 milj. punttaa (30 milj. dollaria) päivässä.

Pohjois-Ranskan hävitys.

Lontoo, 20 p. maalisk. — Virallisista tiedonannoista käy selville, että alue pohjois-Ranskassa, joka on vallattu saksalaisten peräntäessä englantilaisten ja ranskalaisten joukkojen edestä on kokonaan hävitetty. Kylien hallitsemisesta saksalaiset tappelevat vimmatusti ja vetäytyvät niistä pois vasta sen jalestä kun ne ovat tykkituistelussa jaotettu maan tasalle.

Engl. menettänyt 1,285 upseeria viime kuulla.

Lontoo, 9 maalisk. — (Ass. Press'in kirjetieto). Sotaviraston tilastojen mukaan on Englannin armeija helmikuun ajalla menettänyt upseereita seuraavasti: 417 kaatunutta, 831 haavoittunutta ja 37 kadonnutta; yhteensä 1,285. Engl. armeijassa taistelujen aikana on sotilaiten menetys ollut noin 40 kertaa suurempi kuin upseerien menetyks.

RAUTATIET KIRISTÄVÄT KORKEAMPIA KYTYI- JA RAHTIMAKSUJA.

(Jatkoa ensimmäiseltä sivulta)

Rautatieläiset allekirjoittavat 800 eri sopimusta.

New York, maalisk. 20. — Kahdeksansataa eri sopimusta rautatieläisten ja yhtiöiden välillä allekirjoitetaan täällä. Neljän-